

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van
college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

Kenmerk
Z/22/041845 / D/22/055416

Portefeuillehouder
Bob Duindam

Portefeuille
Onderwijs, leerplicht, leerlingenvervoer, doelgroepenvervoer, onderwijshuisvesting, openbaar onderwijs

Opsteller
Heer, Cees de

Onderwerp
Ontwikkelingen openbaar basisonderwijs

Kennisnemen van

Ontwikkelingen openbaar basisonderwijs in de kernen Hekendorp en Oudewater

Op 10 maart 2022 hebben wij een brief gestuurd aan het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Onderwijs Primair. Een kopie van de brief hebben wij aan uw raad opgestuurd (zie bijlage 1). De brief hebben wij geschreven omdat noch uw raad noch wij formeel betrokken zijn bij de voorgenomen besluiten van Stichting Onderwijs Primair (verder SOP of stichting) over de instandhouding van haar en onze twee openbare scholen. Deze besluiten zouden op 8 maart met de ouders van Goejanverwelle in Hekendorp worden besproken en een week later op 16 maart met de ouders van De Schakels in Oudewater. Hoewel SOP ons formeel nog tijdig bij de voorgenomen sluitingen kan betrekken ervaren wij dit als een miskennis van de maatschappelijke verhoudingen en de rol van het bestuur van de gemeente. Wij gaan dit ook nog bespreken met de gemeenten Krimpenerwaard en Montfoort (de twee andere gemeenten waar SOP scholen heeft) en de raad van toezicht.

Als reactie op onze brief heeft SOP uw raad een brief gestuurd (van 11 maart 2022, zie bijlage 2). Hierin worden de besluiten voor de twee openbare scholen alsnog aan uw raad voorgelegd, waaronder uw wettelijke positie bij de instandhouding van de school in Hekendorp. SOP deelt uw raad haar besluit mee dat de school in Hekendorp als nevenvestiging van de school in Oudewater per 1 augustus 2023 wordt opgeheven.

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u:

- A. Op hoofdpijnen hoe wij in de afgelopen drie jaar met SOP over de instandhouding van de beide scholen hebben gesproken.
- B. Wat het wettelijk kader is bij de instandhouding van openbaar onderwijs, en
- C. Wat de toekomst van beide scholen is en wat de rol van uw raad en de gemeente daarbij kan zijn.

Inleiding

Het bestuur van het openbaar basisonderwijs heeft uw raad in 2003 overgedragen aan de Stichting Onderwijs Primair. Deze stichting is het bevoegd gezag van de openbare basisscholen in de gemeenten Krimpenerwaard, Montfoort en Oudewater. De Schakels in Oudewater (hoofdvestiging) en de Goejanverwelle (nevenvestiging) zijn de twee openbare basisscholen in onze gemeente. Op de laatste (officiële) teldatum van 1 oktober 2021 hadden de scholen in totaal 98 leerlingen: 61 in Oudewater, 37 in Hekendorp. Dat is 11 procent van het totaal aantal leerlingen in Oudewater; dat is over

de afgelopen 13 jaar ongeveer eenzelfde percentage gebleven (1).

Het totaal aantal leerlingen op beide vestigingen neemt af door vergrijzing maar wordt afgeremd door het stabiele aantal leerlingen dat het hoogbegaafdenonderwijs van De Schakels (vanaf schooljaar 2018-2019) aantrekt. Het aantal leerlingen van De Schakels zit onder de wettelijke opheffingsnorm van 67. Zonder maatregelen en/of toegestane constructies, wordt de openbare school in Oudewater van rechtswege opgeheven als de school gedurende drie achtereenvolgende schooljaren telkens minder dan 67 leerlingen heeft. Gesteld kan worden dat De Schakels de Goejanverwelle in stand houdt en andersom. Ongeveer de helft van het aantal leerlingen op De Schakels is leerling op de hoogbegaafdenafdeling (slechts een kwart daarvan komt overigens uit Oudewater). Al met al ziet het college dit als een wankelende basis.

Kernboodschap

A. *Gesprekken met SOP in de afgelopen drie jaar over de instandhouding van het openbaar basisonderwijs.*

In de Meerjarenbegroting 2021-2025 van SOP staat dat (met name) de twee openbare basisscholen meerjarig een negatief stichtingsresultaat veroorzaken. Zonder bijsturing is het resultaat structureel fors negatief. Gesteld werd dat de begroting vanaf schooljaar 2023-2024 sluitend moet zijn. Om die reden zouden er scenario's ontwikkeld worden ten behoeve van duurzaam openbaar onderwijs in Oudewater en Hekendorp, aldus SOP. Hoeveel het tekort dat door Oudewater wordt veroorzaakt precies is- dit zou jaarlijks meer dan 100.000 euro – is nooit inzichtelijk gemaakt. Dit komt doordat de beide scholen een gezamenlijke bekostiging hebben en een mix kennen van regulier en specifiek onderwijs (meer- en hoogbegaafden).

Vanaf eind 2019 hebben geregeld gesprekken plaats gevonden tussen gemeente en SOP op verschillende niveaus en in verschillende samenstelling. Vaak ook samen met de gemeenten Krimpenerwaard en Montfoort. Uitgangspunt van de gesprekken was en is het behoud van het openbaar onderwijs in Hekendorp en Oudewater en de leefbaarheid van Hekendorp. De periode voorafgaand aan het eind 2019 hebben wij u beschreven in de raadsinformatiebrief 'Stand van zaken bestuur openbaar basisonderwijs Stichting Onderwijs Primair' (19R.00881, 12 november 2019, zie bijlage 3.)

Belang van het openbaar basisonderwijs voor Oudewater en Hekendorp

In het vierde lid van artikel 23 van de Grondwet (2) wordt de zorgplicht van de overheid voor een voldoende aanbod van openbaar onderwijs nader gespecificeerd. Deze zorgplicht gaat over de zogeheten garantiefunctie van dit onderwijs: de overheid moet ervoor zorgen dat niemand feitelijk gedwongen is zijn kinderen naar een bijzondere school te sturen. De eerste volzin van het vierde lid formuleert de hoofdregel over de alomtegenwoordigheid van het openbaar onderwijs: In elke gemeente dient dit onderwijs in een of meer openbare scholen te worden aangeboden. Met andere woorden: ouders moeten voor hun kinderen het onderwijs kunnen kiezen wat bij hen, bij hun kinderen past. Wij hechten aan het brede aanbod dat Oudewater haar inwoners kan bieden: openbaar, protestants-christelijk, rooms-katholiek en algemeen-bijzonder (Jenaplan). Daarnaast kunnen ouders in Oudewater voor onderwijs voor hoogbegaafde kinderen kiezen. Binnen de SOP is het belang van Oudewater erg klein (5%), maar het belang van de stichting is voor Oudewater zeer groot: dit is de basis voor het brede onderwijsaanbod voor onze inwoners en de leefbaarheid van Hekendorp. Wij werken daarvoor samen met de twee andere gemeenten die ook een relatie hebben met de stichting - Krimpenerwaard en Montfoort – voor een sterke, financieel gezond en kwalitatief goed openbaar basisonderwijs. Dat is in ons aller belang.

SOP heeft in de gesprekken met de gemeente gevraagd hoe de gemeente het openbaar basisonderwijs kan ondersteunen. De gemeente heeft begin 2020 het SOP gevraagd met een plan van aanpak te komen. Met als inhoud:

- Hoe de positie van het openbaar basisonderwijs minimaal behouden kan worden in Hekendorp en in Oudewater, en het liefst nog versterkt.
- Wat moet er gebeuren om het openbaar basisonderwijs ook en met name financieel gezond te houden voor de toekomst en wat verwacht SOP daarbij van de gemeente (binnen de grenzen van de onderwijswetgeving.)
- Hoe houden wij de diversiteit in Oudewater in stand (SOP vond en vindt dat er te veel scholen in Oudewater zijn en pleitte voor een herverdeling).

De gemeente heeft de vraag om een plan van aanpak aan SOP gesteld omdat de gemeente de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het openbaar basisonderwijs in 2003 aan SOP heeft overgedragen, waarmee SOP het bevoegd gezag is geworden. Alleen een openbare scholenstichting kan de belangen van het openbaar onderwijs behartigen en een gelijkwaardige positie tegenover het bijzonder onderwijs innemen in haar relatie tot de gemeente Oudewater. De gemeente moet alle onderwijsinstellingen gelijkelijk behandelen.

Dit plan van aanpak hebben wij niet ontvangen. Medio 2020 heeft de gemeente opnieuw naar een plan van aanpak gevraagd. Door alle werkzaamheden en aandacht voor de aanpak van de COVID-pandemie was daar geen tijd voor.

Eind 2020 kreeg de gemeente van SOP informeel te horen dat zij het openbaar onderwijs (inclusief het onderwijs voor

hoogbegaafden in Oudewater) wil gaan onderbrengen bij en/of wil gaan samenwerken met een school voor bijzonder onderwijs in Oudewater. Wat dit betekende voor de school in Hekendorp was niet duidelijk. De gemeente heeft op dat moment benadrukt dat zij hecht aan openbaar basisonderwijs én aan een school in Hekendorp; allebei even belangrijk.

In een gesprek met de raad van toezicht van SOP, ook eind 2020, werd gezegd dat de stichting nadenkt over het vraagstuk van kleine scholen. Leefbaarheid in kleine kernen is iets dat daaraan direct raakt vond SOP. De problematiek van kleine scholen heeft niet alleen onderwijskundig en bedrijfsmatige aspecten.

Een uitgewerkt plan was er echter nog steeds niet. SOP meldde dat zij zich in ieder geval vanaf 2020 nog drie jaar zou inzetten voor het behoud van het openbaar onderwijs in Hekendorp en Oudewater. Dit voornemen is gebaseerd op een uitgebreide (interne) analyse. Concreet betekent dit dat in Hekendorp twee combinatiegroepen zouden worden gevormd: onderbouw en bovenbouw. Het hoogbegaafdenonderwijs bleef behouden voor de kern Oudewater. Dit was op zich goed nieuws. Echter er was nog steeds geen plan voor een structurele oplossing; het aantal leerlingen blijft gering en net aan. En het SOP keek opnieuw naar de gemeente voor (financiële) steun. De gemeente kan dit niet geven zonder ook mogelijk het bijzonder onderwijs te ondersteunen (financiële gelijkstelling.)

Vlak voor de zomer van 2021 heeft SOP een informatieavond voor raadsleden van de drie gemeenten van zijn voedingsgebied gehouden. Dit was naar aanleiding van de publicatie van de Strategische koers 2020-2024 van het SOP (zie bijlagen 4 en 5).

Rond de jaarwisseling 2021-2022 is de gemeente door SOP geïnformeerd dat zij de school in Hekendorp wil sluiten en dat het voor De Schakels samenwerking of fusie met een bijzondere school of schoolbestuur onderzocht. Dat was geen nieuwe informatie, maar nog steeds hadden wij geen plan ontvangen of inzage gekregen in afweging tussen de verschillende scenario's en de financiële gegevens die tot dit besluit zouden moeten leiden. Dat de leerlingenaantallen gering waren en zijn is bij iedereen bekend en daarmee op zichzelf een punt van voortdurende zorg. Het college wil de formele positie van SOP om dit besluit te nemen niet in twijfel trekken, dat kan ook helemaal niet. Het college is echter wel van mening dat de communicatie hierover volstrekt anders had moeten lopen met op de eerste plaats betrokkenheid van het college en de gemeenteraad en afspraken over zorgvuldige communicatie met de betrokken ouders.

Op 8 maart 2022 kreeg de gemeente te horen kreeg dat ouders van de leerlingen van Goejanverwelle en De Schakels op 10 en op 16 maart zouden worden geïnformeerd over de plannen van SOP voor beide scholen. De gemeente was niet op de hoogte gesteld van de plannen: noch door het college van bestuur noch door de raad van toezicht. Daarbij heeft SOP uw raad niet tijdig op de juiste (wettelijke) wijze bij de voorgenomen plannen betrokken. In de concept uitnodigingsbrief voor de ouders voor beide avonden, stond de school in Hekendorp per 1 augustus 2023 zou worden gesloten. In de definitieve brief staat dat de school zou moeten sluiten per 1 augustus 2022 (zie bijlage 6). Dat is over ruim vier maanden. Hiermee handelt het SOP in strijd met artikel 159 (3) van de Wet op het primair onderwijs. De gemeente heeft dit voordat de definitieve brief aan de ouders is verstuurd, SOP per brief laten weten.

SOP kan besluiten tot opheffing van een openbare school of nevenvestiging. Een besluit tot opheffing wordt uiterlijk op 1 augustus van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing medegedeeld aan uw raad. Als uw raad voor 1 februari daaropvolgend besluit dat hij de school in stand wenst te houden, wordt de school niet opgeheven, maar wordt de instandhouding daarvan overgedragen aan de gemeente.

Als een besluit tot opheffing na 1 augustus, maar uiterlijk op 1 januari van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing wordt medegedeeld aan uw raad door SOP, dan wordt de school of nevenvestiging slechts opgeheven op grond van dat besluit als de op te heffen openbare school of nevenvestiging binnen 10 km over de weg gemeten niet de enige school is waarbinnen openbaar onderwijs wordt gegeven, en uw raad uiterlijk op 1 februari volgend op die mededeling besluit om in te stemmen met opheffing van de school of nevenvestiging.

Conclusie: de afstand tussen de beide locaties is 5,64 km. Als de school in Hekendorp op 1 augustus van dit jaar dicht moet, dan had het bestuur de gemeenteraad op of voor 1 januari 2022 het besluit tot opheffing moeten krijgen. Ook dat is niet gebeurd.

Ten slotte

Uw raad heeft in 2003 het openbaar onderwijs bestuurlijk op afstand geplaatst. Dit betekent dat het gemeentebestuur (raad en college) geen rol meer heeft bij de praktische instandhouding van het openbaar basisonderwijs. Stichting Onderwijs Primair en de gemeente Oudewater dienen wel hetzelfde belang, en dat is zorgen voor kwalitatief goed en toegankelijk openbaar onderwijs. Als het erop aankomt dat hierover ingrijpende beslissingen worden genomen, moeten wij er op kunnen rekenen dat hierin samen opgetrokken wordt. Dat is onvoldoende onderkend door het college van bestuur en raad van toezicht van SOP. SOP heeft ondanks ons verzoek de ouderavonden af te blazen en deze in overleg met de gemeente opnieuw in te plannen, de avonden toch doorgezet. Wij wilden eerst met het SOP bespreken wat de plannen zijn, hoe deze tot conclusies en besluiten leiden, hoe dat gecommuniceerd gaat worden op welke wijze het gemeentebestuur hierbij moet worden betrokken. Dan pas kunnen wij samen met SOP de samenleving informeren.

We begrijpen de lastige taak waarvoor SOP staat met de op haar scholen fors teruglopende leerlingaantallen in Hekendorp en (ook in) Oudewater. Voor de toekomst is dit niet houdbaar. Wij waarderen ook de inzet die SOP pleegt en heeft gepleegd voor de instandhouding van het openbaar onderwijs in Hekendorp en Oudewater. En de extra middelen die SOP daarvoor beschikbaar stelt.

De problematische toekomst van het openbaar onderwijs heeft het college met SOP besproken en is op verschillende momenten ook met uw raad gedeeld; wij hebben dit hiervoor beschreven. SOP heeft echter niet concreet gemaakt wat haar plannen zijn en die ook niet met ons gedeeld. Over uw plannen voor twee cruciale voorzieningen in onze gemeente hebben wij onze mening niet kunnen geven en niet kunnen meedenken. In elk stadium van planvorming is het gewenst ons, college en uw raad hierbij te betrekken. Het openbaar basisonderwijs is een essentiële voorziening voor de gemeente Oudewater. Dit is ook ingebed in wetgeving (zorgplicht) en moet alleen daarom al serieus worden genomen. Dat is onvoldoende onderkend en is onvoldoende gebeurd.

B. Juridisch kader sluiting openbare scholen

In het verleden was het de bevoegdheid van de gemeenteraad te besluiten over de opheffing van een openbare school. Dit is gewijzigd door een wetwijziging die in 2014 in werking is getreden. Die wetwijziging legt de bevoegdheid tot sluiten bij het schoolbestuur. Het schoolbestuur moet de gemeente de kans geven om de school over te nemen en alsnog in stand te houden.

Als SOP een openbare basisschool (hoofd en/of nevenvestiging) wil sluiten per 1 augustus 2022, dan moet SOP uw raad moeten informeren vóór 1 augustus 2021. Zodat uw raad voor 1 februari 2022 een besluit kon nemen over het eventueel overnemen van de instandhouding. Deze data zijn met name van belang voor het geval de gemeente zou besluiten tot het overnemen van het bestuur, zodat er voldoende tijd is om de overname daadwerkelijk te realiseren.

Voor sluiting van de school in Hekendorp per 1 augustus 2022 zoals in de brief aan de ouders voor 10 maart is vermeld, is SOP te laat. Voor sluiting per 1 augustus 2023 is SOP wel op tijd. Uw raad heeft hiervoor de op 11 maart 2022 verstuurde brief door SOP ontvangen. Citaat: *'Het besluit tot opheffing per 1 augustus 2023 op grond van artikel 159, lid 2 van de WPO, zullen we per 1 augustus 2022 aan de gemeenteraad medegedeeld moeten hebben. Dit doen we dan ook bij deze. Mocht de gemeenteraad besluiten de school in stand te willen houden dan wordt deze niet opgeheven, maar wordt de instandhouding daarvan overgedragen aan de gemeente. Dit dient de gemeenteraad dan kenbaar te maken voor 1 februari 2023.'*

C. Toekomst openbaar basisonderwijs en positie gemeente.

Uw raad is geïnformeerd door SOP over haar besluit de school in Hekendorp te sluiten. Een sluiting van de school, hoe pijnlijk ook voor de inwoners van het dorp en voor de leefbaarheid, lijkt onvermijdelijk. Het aantal leerlingen is te gering voor een levensvatbare school. De motivatie van SOP voor het besluit is duidelijk. Kwalitatief goed onderwijs kan bij een structureel dalend aantal leerlingen niet geboden worden. Ook in de prognose van de gemeente komt het aantal leerlingen op termijn niet meer boven de dertig.

De school overnemen door de gemeente is niet realistisch omdat de gemeente niet over de expertise noch menskracht beschikt onderwijs te organiseren, en omdat de school volgens de prognose van SOP vanaf 2024 niet meer het wettelijk minimaal aantal leerlingen van 23 haalt. Aanvullende bekostiging door de gemeente van het openbaar basisonderwijs is ook in strijd met de financiële gelijkstelling tussen openbaar en bijzonder onderwijs.

Het totaal aantal leerlingen van De Schakels blijft ook in de toekomst rond de eerdergenoemde opheffingsnorm van 67 hangen. Bovendien zijn de aantallen geflatteerd: voor de helft zijn het leerlingen van de hoogbegaafdenafdeling die ook meer kosten als het gaat om de exploitatie. Deze leerlingen komen ook grotendeels van buiten Oudewater. Dit is geen duurzame en stabiele basis.

Voor het behoud van het openbaar basisonderwijs in Oudewater op de lange termijn, zal SOP op zoek moeten naar een samenwerkingspartner binnen Oudewater. Van belang is vanzelfsprekend dat de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs worden geborgd, waaronder dat de school toegankelijk is voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing (5).

Indien SOP haar voorgenomen sluiting handhaaft zullen wij op haar verzoek een raadsvoorstel opstellen voor de sluiting van de school in Hekendorp per 1 augustus 2023. Specifieke aandacht krijgt hierbij de zorgvuldige plaatsing van de leerlingen op andere basisscholen. De finale conclusie blijft dat er helaas onvoldoende belangstelling en onvoldoende natuurlijke aanwas voor het openbaar basisonderwijs is.

Financiën

De gemeente kan tot en na 1 augustus 2023 de openbare scholen in Hekendorp en Oudewater niet bekostigen (financiële gelijkstelling) ondanks de grondwettelijke zorgplicht. De Wet op het primair onderwijs (artikel 140 en 141) schrijft voor dat een gemeente alleen uitgaven voor het basisonderwijs mag doen als daar een wettelijke grondslag bestaat, dat is een verordening materiële financiële gelijkstelling. Daarmee is het mogelijk aanvragen van schoolbesturen voor extra bekostiging onder gelijke omstandigheden gelijk te behandelen. De gemeente Oudewater heeft nog geen verordening materiële financiële gelijkstelling. Financiering van het openbaar basisonderwijs door de gemeente is een kostbare zaak.

Vervolg

- Opstellen raadsvoorstel over sluiting school in Hekendorp per 1 augustus 2023.
- Overleg met SOP over een gezamenlijk plan van aanpak over de toekomst van het openbaar basisonderwijs in Oudewater.

Bijlagen

---

1. Brief B&W 10 maart 2022 aan college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Onderwijs Primair over plannen en ouderavonden (D/22/055078).
2. Brief Stichting Onderwijs Primair 11 maart 2022 aan gemeenteraad over aankondiging noodzakelijke sluiting Goejanverwelle (D/22/055427).
3. Raadsinformatiebrief 'Stand van zaken bestuur openbaar basisonderwijs Stichting Onderwijs Primair' (19R.00881, 12 november 2019, D/22/055428).
4. Strategische koers 2020-2024 van het SOP (D/22/055429).
5. Presentatie SOP een informatieavond voor raadsleden op 24 juni 2021 (D/22/055430).
6. Brief SOP aan ouders leerlingen Goejanverwelle 10 maart 2022 over sluiting school per 1 augustus 2022 (D/22/055743).

Wetten en statuten:

- *Artikel 23, lid 4 van de Grondwet*

In elke gemeente wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal openbare scholen. Volgens bij de wet te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven, al dan niet in een openbare school.

- *Artikel 159 tweede, vierde en vijfde lid Wet op het primair onderwijs*

Lid 2

De openbare rechtspersoon, bedoeld in artikel 47, of de stichting, bedoeld in artikel 17 of 48, kan besluiten tot opheffing van een door die openbare rechtspersoon of stichting in stand gehouden openbare school of nevenvestiging. Een besluit tot opheffing wordt uiterlijk op 1 augustus van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing medegedeeld aan de gemeenteraad. Indien de gemeenteraad voor 1 februari daaropvolgend besluit dat hij de school in stand wenst te houden, wordt deze niet opgeheven, maar wordt de instandhouding daarvan overgedragen aan de gemeente.

Lid 4

Indien een besluit tot opheffing, bedoeld in het tweede lid, in afwijking van de tweede volzin van dat lid na 1 augustus, maar uiterlijk op 1 januari van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing wordt medegedeeld aan de gemeenteraad, dan wordt de school of nevenvestiging slechts opgeheven op grond van dat besluit indien:

- a. de op te heffen openbare school of nevenvestiging binnen 10 km over de weg gemeten niet de enige school is waarbinnen openbaar onderwijs wordt gegeven, en

- b. de gemeenteraad uiterlijk op 1 februari volgend op die mededeling besluit om in te stemmen met opheffing van de school of nevenvestiging.

Lid 5

Indien het besluit, bedoeld in het tweede lid, na 1 januari van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing wordt medegedeeld aan de gemeenteraad, dan wordt de school of nevenvestiging niet opgeheven op grond van dat besluit.

- Artikel 11, eerste lid, onder c Wet medezeggenschap op scholen

De medezeggenschapsraad wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over elk door het bevoegd gezag te nemen besluit met betrekking tot in ieder geval de volgende aangelegenheden: beëindiging, belangrijke inkrimping, niet zijnde een verzelfstandiging als bedoeld in artikel 84a, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, of uitbreiding van de werkzaamheden van de school of van een belangrijk onderdeel daarvan, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake;

- Artikel 15 (De Gemeenteraad) Statuten Stichting Onderwijs Primair (2012)
  1. Het college van bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraden omtrent zijn werkzaamheden. Het bestuur besteedt daarbij in ieder geval aandacht aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.
  2. Het verslag is openbaar. De raad van toezicht en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad ontvangen een exemplaar.
  3. Aan de gemeenteraad is voorbehouden het besluit over opheffing van een openbare school binnen zijn gemeentegrenzen (4).
  4. De gemeenteraad krijgt de begroting en het jaarverslag van de stichting en wordt in staat gesteld zijn zienswijze binnen een bepaalde termijn kenbaar te maken in een gesprek met de directeur/bestuurder. Dit advies wordt mede gebaseerd op het strategisch beleid en de meerjarenbegroting van de stichting. De schoolbestuurder moet elk jaar aangeven op welke wijze hij met het advies van de gemeenteraden omgaat.

Noten:

1. Aantal leerlingen van het openbaar onderwijs in Oudewater 2008-2021

Jaar	Oudewater	Hekendorp	Totaal	Alle scholen	% van het totaal
2008	95	73	168	1.105	15
2009	77	70	147	1.067	14
2010	67	68	135	1.049	13
2011	52	61	113	1.003	11
2012	45	63	108	983	11
2013	43	66	109	944	12
2014	35	72	107	916	12
2015	33	88	121	921	13
2016	36	80	116	906	13
2017	29	71	100	887	11
2018	51	62	113	891	13
2019	69	58	127	891	14
2020	54	50	104	872	12
2021	61	37	98	882	11

2. Artikel 23 van de Grondwet - Onderwijs

1. Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der regering.

2. Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht van de overheid en, voor wat bij de wet aangewezen vormen van onderwijs betreft, het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van hen die onderwijs geven, een en ander bij de wet te regelen.
3. Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging, bij de wet geregeld.
4. In elke gemeente wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal openbare scholen. Volgens bij de wet te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven, al dan niet in een openbare school.
5. De eisen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten dele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij de wet geregeld, met inachtneming, voor zover het bijzonder onderwijs betreft, van de vrijheid van richting.
6. Deze eisen worden voor het algemeen vormend lager onderwijs zodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs en van het openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het bijzonder onderwijs betreffende de keuze der leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers geëerbiedigd.
7. Het bijzonder algemeen vormend lager onderwijs, dat aan de bij de wet te stellen voorwaarden voldoet, wordt naar dezelfde maatstaf als het openbaar onderwijs uit de openbare kas bekostigd. De wet stelt de voorwaarden vast, waarop voor het bijzonder algemeen vormend middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs bijdragen uit de openbare kas worden verleend.
8. De regering doet jaarlijks van de staat van het onderwijs verslag aan de Staten-Generaal.

3. Artikel 159. Vrijwillige opheffing openbare school of nevenvestiging

1. De gemeenteraad kan besluiten tot vermindering van het aantal door de gemeente in stand gehouden openbare scholen en nevenvestigingen.
2. De openbare rechtspersoon, bedoeld in artikel 47, of de stichting, bedoeld in artikel 17 of 48, kan besluiten tot opheffing van een door die openbare rechtspersoon of stichting in stand gehouden openbare school of nevenvestiging. Een besluit tot opheffing wordt uiterlijk op 1 augustus van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing medegedeeld aan de gemeenteraad. Indien de gemeenteraad voor 1 februari daaropvolgend besluit dat hij de school in stand wenst te houden, wordt deze niet opgeheven, maar wordt de instandhouding daarvan overgedragen aan de gemeente.
3. In afwijking van het eerste lid en het tweede lid, eerste volzin, vindt opheffing van een openbare school of nevenvestiging niet plaats in de gevallen, bedoeld in artikel 153, vijfde lid, onderscheidenlijk artikel 158, eerste lid, onder d.
4. Indien een besluit tot opheffing, bedoeld in het tweede lid, in afwijking van de tweede volzin van dat lid na 1 augustus, maar uiterlijk op 1 januari van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing wordt medegedeeld aan de gemeenteraad, dan wordt de school of nevenvestiging slechts opgeheven op grond van dat besluit indien:
  - a. de op te heffen openbare school of nevenvestiging binnen 10 km over de weg gemeten niet de enige school is waarbinnen openbaar onderwijs wordt gegeven, en
  - b. de gemeenteraad uiterlijk op 1 februari volgend op die mededeling besluit om in te stemmen met opheffing van de school of nevenvestiging.
5. Indien het besluit, bedoeld in het tweede lid, na 1 januari van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing wordt medegedeeld aan de gemeenteraad, dan wordt de school of nevenvestiging niet opgeheven op grond van dat besluit.

4. Onderzocht moet worden of deze bepaling niet in strijd is met de wetwijziging vanaf 2014. De statuten zijn van 2012. De geest van de statuten is duidelijk.

5. Het openbaar onderwijs kan worden gekarakteriseerd door de volgende kenmerken:

1. Het draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden (actieve pluriformiteit);
2. Het wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing (eerbiedigingeis);
3. Het is toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing (algemene toegankelijkheid);
4. Er bestaat ruimte voor het volgen van godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs waarbij het bevoegd gezag uitsluitend als gastheer fungeert (levensbeschouwelijk vormingsonderwijs);
5. Het wordt van overheidswege op voldoende nabijgelegen plaatsen gegeven (zorgplicht en garantiefunctie), en
6. Personeel is benoembaar zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing, seksuele geaardheid, afkomst etc. (algemene benoembaarheid).